

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

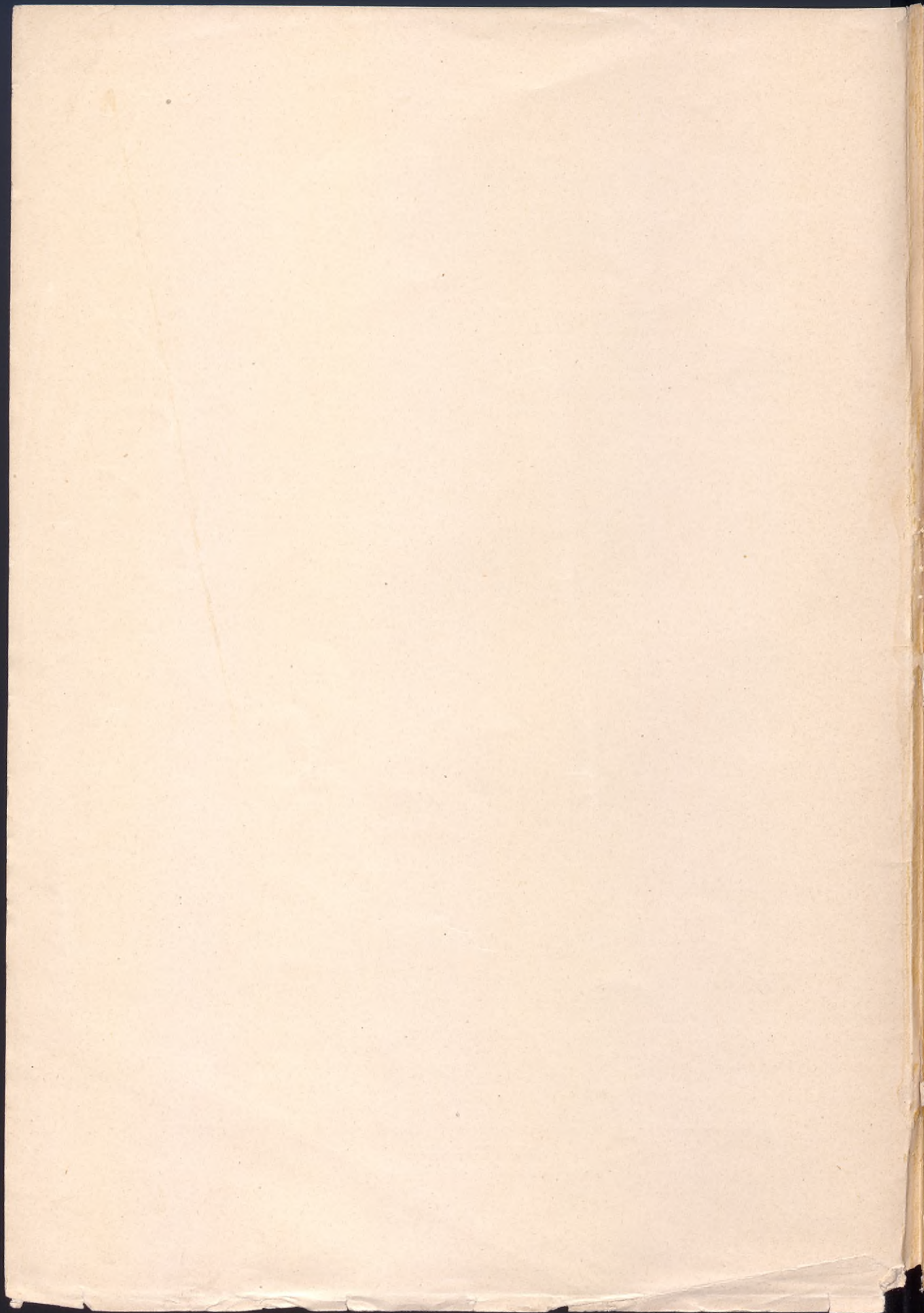

UPPSALA
UNIVERSITET

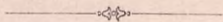
(Fol. br.) [Litt.]
5270 [Sr.]

STOCKHOLM
FR. SKOGLUNDS FÖRLAG.

STJERNOR I DJUPET

STUBBINS & COMPANY

STJERNOR I DJUPET

TANKAR I DIKT

AF

EDVARD EVERS

STOCKHOLM
FR. SKOGLUNDS FÖRLAG

STJERNOR I DUBBET

LÄSAREBOK

EDVARD SVERD

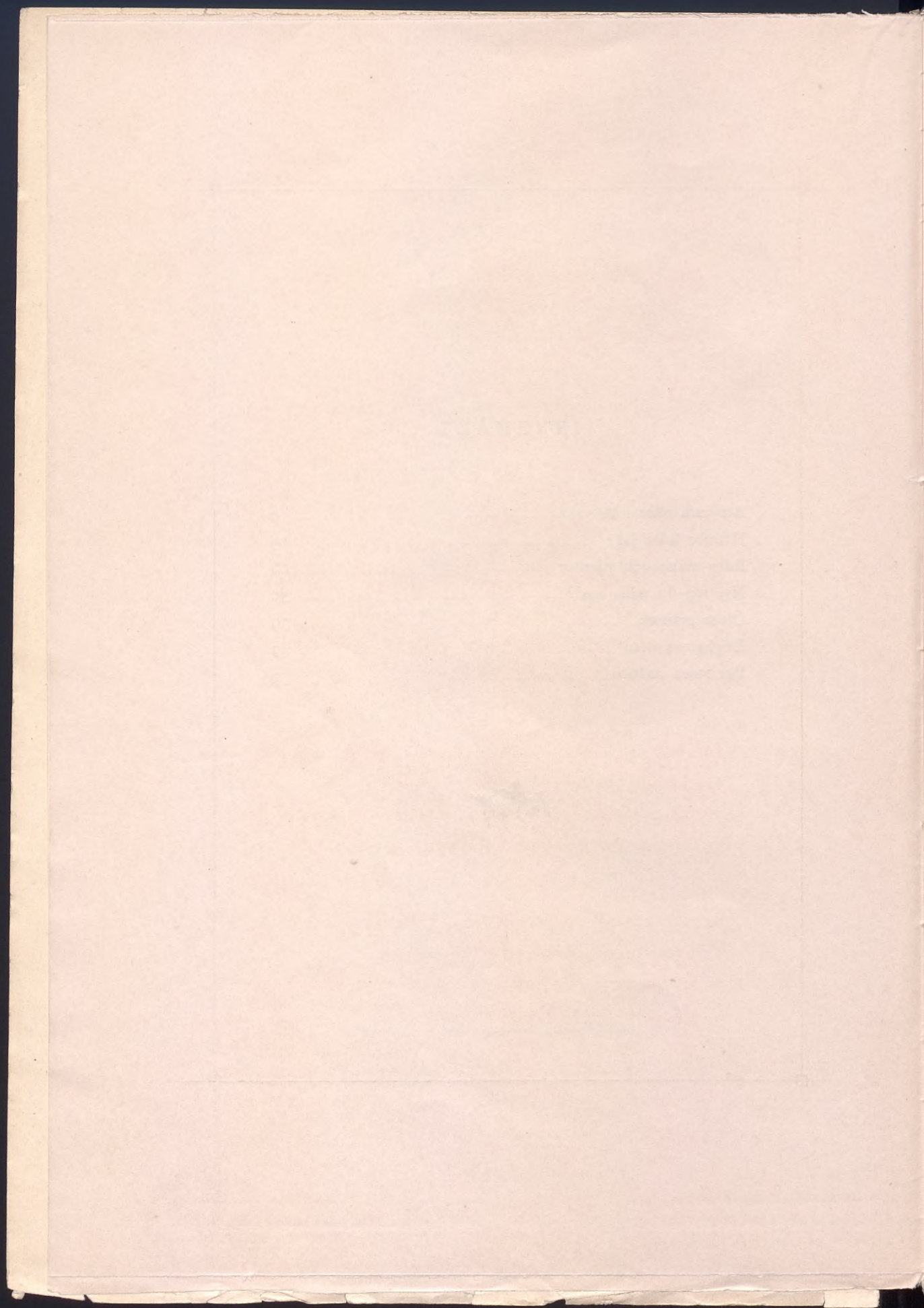
STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1888.

INNEHÅLL

	Sid.
Att vara eller icke vara.....	9
Hvarför lider jag?	19
Inför måne och stjernor	26
Hvi tog du mina små?	30
Öfver gränsen.....	39
Evighetens dom.....	47
Det stora okända	59

*J*ag satt en qväll vid stranden. Från hafvet kom ett rop.
Folk hade hört det många, många gånger,
Men rädslan hade gripit med magt dem allihop:
Det var så vemodfulla ena sånger.

*Min båt jag sakta löste, for ut på nattlig ström.
Den klagan tycktes utur djupet stiga.
Allt medan dit jag stirrar, jag sjönk som i en dröm
Och tankar vaknade så underliga.*

*Jag stjernor såg dernere, de glittrade så blidt,
Allt klarare ju mera mörk blef natten.
Då tycktes mig, jag sänkte i vågen nätet mitt
Och fångade så hela stjerneskatten.*

*Då vardt så tyst på hafvet; blott vågornas musik,
Som ringlar smekande kring ljusa fångsten.
Och glad jag styr mot hemmet i granomskuggad vik
Att stilla med min skörd den spända ångsten.*

*Men när jag uti gräset vill hastigt veckla opp
Allt, allt hvad jag i nattens sköte funnit,
O, nätet tynges endast utaf det våta dropp
Och hela stjerneglimret har försvunnit.*

*Välan, mitt nät är uselt som spröda skalderim,
Men ut på djupen sjelfve, mine bröder,
Så skolen I få skåda det glada stjernestim,
Som midt i djupets klagotoner glöder.*

*I skolen der få skönja, att vågen, som med hot
Mot fjerran länder slungar fram sin klagan,
Sjelf speglar af den himmel hon häfver sig emot.
— På hafvet, hafvet drömde jag den sagan.*

Att vara eller icke vara.

När himlen hänger i sensommarqvällen,
Djup, tankfull öfver töckenblåa berg
Och gyllne dagar spela mellan fjellen
Och vestern lågar uti eld och färg,
Då öppna sig oändlighetens portar
Och menskotankarne likt snabba hjortar
Framjaga på de fjerran hvita fält.
Då lyfter menskans aning sina vingar
Och djerft sig hän mot dolda riken svingar,
Dem forskaranden har i tvifvel stält.
Med sol, som sjunkit i ett haf af lågor,
Ur menskosjäl står upp ett haf af frågor.

Väl vet jag, Herre, att du ej skall svara
En hvar som pockande mot Delfi går.
Att allt för djup och rik är lifvets vara
Och allt för lång den väg till klarhet når.
Men ack, förlåt mig, om i dunklets dimma
Jag famlar dit, hvarhelst jag ser en strimma.
Kan jag ej mäta tidens djupa elf,
Så låt mig varsna djupen i mig sjelf;
Der finnas ock ju gåtor underbara
Och tusen sinom tusen be dig svara;
Der ropar någon med en sällsam röst
Liksom en ande, hvilken söker tröst;
Säg, Evige, om du ej höra vill
Hans hjertrop: När och hvarför blef jag till?

När blef jag till? Var det den stora dag,
Då först utöfver läppen sprang ett jag?
Var det den stund, då ur min moders sköte
Af hjälpsam hand jag bars till lifvets möte?
Kanske den brudnatt, då i kärleks namn
Två väsen sjönko i hvarandras famn
Och du, natur, välsignande och tyst
Dig slöt kring varelses i sömn sig kysst?
Hvad! skulle jag som eger tankens styrsel
Blott frukten vara af minutens yrsel?

Jag som kan tänka tusen år tillbaka
Begynt den stund min fader fick en maka?
Jag som ser fram i evigheters ljus
Begynt uti ett ögonblick af brus?
Nej, det som är af kött är kött — men anden,
Hvar kom han från? När var hans gryningsstund?
Har han i slägtets lif sin dunkla grund
Som ränniln samlar sig ur våta sanden?
Då vore slumpens nyck min öfverman,
Och att jag blef just jag och ingen ann',
Och att jag dig, min mor, till moder fått,
En händelsernas lek ju vore blott! —
O Gud, mig visa då det När och Hvar,
Som nyckeln till min andes ursprung har!

O, hvila dig min själ på blommans blad,
På mjuka, fina, sammetslena fjunet!
Blott den, som icke fråga kan, är glad,
Och tanken sofver trygt på rosendunet!
Den som kan slumra vid naturens barm,
Han bryr sig ej om menskofrågors larm,
Han njuter saligt af dess ljufva doft,
Han glömmmer snart, att detta allt är stoft.
Det är så ljuft att endast hvila, hvila,
Och låta skyarne deruppe ila

Och solen sålla allt sitt färgregn ner
På jordens blommor — och ej fråga mer!

Ej fråga mer? — Hvad! Om du dig bedroge!
Om nya ringar sig kring *honom* sloge,
Som söker allting hos naturen glömma?
Ack, tusen frågor ur dess kalkar strömma,
Och nya Hvarför glittra i det strå,
Mitt stackars tyngda hufvud hvilar på.
Jag bröt en blomma och hon smärftfull skrek:
Hvi dräper du ett lif och blott af lek?
Jag trampade en ros — hon sorgset skalf:
Hvi gör min korta dag du endast half?
Hvar är den vrå i skapelsens palats
Der ej ett eko spörjande fått plats?
Om jag på morgonrodnans vingar fore
I hafvet ytterst — stillhet der ej vore.
Och funne jag i dödens verld en bädd,
I samma orosvall den vore klädd.
Och hvilken natt jag också flyktar till,
Det ropar i min själ: Hvi är du till?

Ja, hvarför är jag till? Af ord, som rinna
Från menskoläppar, intet perlar fram

Så oupphörligt. Hvarhelst hjertan brinna
Af tvifvelflammor, ingen du förnam
Mer tärande, mer våldsam, vittnësgill
Än ständigt detta: Hvarför är jag till?
Du, fromme Hiob, från skumma urtidsdagar,
Du sporde så en gång, och ekot går
Igenom tiderna och ängsligt klagar.
Historien kör sin segervagn och slår
Sitt stänk ur fallna menskohögars grus,
Och konsten sysslar med ett himmelskt ljus,
Och tänkarn pejlar rymder oförvägen,
Och munken tummar sina radband trägen,
Och stora arbetshjulet susar, surrar,
Och fliten stampar, lata mobben hurrar,
Och under detta kraterlika stön,
O, som en psalm går menskohjertats bön,
En tanke blott i tusen arters ljud:
Hvi är jag till, min skapare, min Gud?

Ty bergen vittra, hafven torkas bort,
Af öknarna bli fält och menskoseder,
De haft sin tid och skiftat inom kort,
Hvad förr var skam nu räknas för en heder;
Ja, sjelfva människan till år och längd,
Till tankens höghet och i planers mängd

Förvandlar sig, men evigt står dock still
Den varma trängtans bön: Hvi är jag till?

Så spørjer du, som i den långa natt
Af plågan kramas och ej finner skoning;
Och du, som med ett bittert hädarskratt
Försmår hvarenda tanke om försoning;
Och du som vankar lefnadstrött bland grafvar
Och dina käras namn på korsen stafvar;
Och du som brottslig söker här och hvar
Ett sista argument till ditt försvar;
Jag allas eder stämman blandas hör
Med gamla Hellas' tunga sorgeskör:
»Hur än af blommor lifvet är beströdt,
Lycksaligt är det lif, som ej är födt!»

Hvad säger du derom, du lilla svala
Som pilsnabb ilar genom morgonskyn?
Och du, min lilla trast, som slår din skala
Med lif och lust i lundens gröna bryn?
Hvad gör väl er, att döden ofta lurar
På eder färd rundt öfver dal och höjd?
Bekymra er den kulna höstens skurar?
Att lefva, bara lefva — det är fröjd.

Och du, o moder, som dig stilla böjer
Och med din blick i barnets öga dröjer,
Begärligt suger späda andedrag
Och ler åt trinda armars säkra tag;
O moder, du som vaknar hvarje qvart
Och räknar dessa späda suckars fart
Och möter med ett halfqväfdt ångestskri
Den lilles rörelser, ur sömnen fri;
O moder, du som vet ditt eget blod
I dessa fina barnaådror rinna,
Som vet, att en gång skall din andes mod
I denna själ i starka lågor brinna;
O, uti mensklighetens namn mig svara:
Vill *du* att detta barn skall *ofödt* vara?

Och du, som går med ädelt lugn din stig
Och vet, att den allt längre uppåt leder,
Som lemnat menskofjärden bakom dig
Och blott om nåd och om förklaring beder —
Månn du vill ofödd vara? Du, som vet
Att lifvets glädje heter evighet,
Säg vill du hafva en sekund tillbaka
Och oskapt bli, när du kan himlar smaka?
O, finge jag, Allsvåldige, i val
Sjelf skapa eller icke min tillvara

Och väga först de många tusen qual
Mot härligheternas ändlösa skara,
Mot sanning, lif och fågring utan mått,
Allt hvad en evig fader kallat godt,
Jag skapte mig och verldar i ett nu —
Jag, arme mask, jag handlade som Du.

Men vore det mitt aldrig stumma qual
Att hit jag föddes till en sorgedal
Och hvarje varelse detsamma tänkte
Med samma rätt och hvarje stjerna blänkte
Med strålar utaf sorg och hvarje blad
Af stormen rifvet samma visa qvad
Och svalan uti skyn, bi't i sin kupa
Blott egde denna ton, den klagodjupa,
Och dal och skog och sjö och berg och hafven,
De sjöngo alla om den stora grafven,
Förintelsen med evigt mörker i —
O, då, vid alla verldars jemmerskri!
Då sute döden uppå alltets throner
Och Gud, Han funnes ej i livvets zoner.

Men nej, jag kom, ett barn af andra verldar,
Till denna tidens dimomhöljda härdar.

Mitt lif jag lefde, när mig tingens far
I sina tankar som en tanke bar
Långt innan milda morgonstjernors ljusning,
Långt innan eterhafvens första brusning.
Der stod min vagga, outgrundelig,
Der var min gryning, Evige, hos dig. —

O, så förstår du ock, mitt sorgsna jag,
Att evig glädje heter alltets lag,
Att fastän moln och natt omsvepa färden,
Så rida fröjdhärolder genom verlden.
Men synas sorgerna dig många, många,
Och skuggorna de falla långa, långa,
Ack, se en droppe fröjd i bittra kalkar
Förvandlar drycken och lycksaligt svalkar,
En droppe fröjd uppväger haf af smärta,
Blott du dig öppna *vill*, o menskohjerta!

Men se dig kring! Hvad fröjdefacklor glimma
För den som fått på livets dagnar syn!
Din barndomsverld med sina slott i skyn
Och sagans under i den sena timma;
De mogna år då sinn', då händer blöda,
Men segerglansen bor i ärlig möda,

Då tron ger kraft, då kärleken vill offra
Och eftertanken allt det bästa soffra
Och lifvets lycka spelar i det bo,
Der all min varelse begär sin ro; —
Och sedan aftonen när solen dalar
Kring hemmets fönster och min trötta själ
Vid menskosonens bröst sig ömt hugsvalar,
Se'n alla frågor hon har sagt farväl —
Se det är flammor, Israels molnstod like,
Som gömma i sin rök ett himmelrike,
Se, det är löften, hvilka sjelfmant sia
Om hem och nejder, mera ljusa, fria,
För vilkas egande jag skapad blef,
Och fick af Herren Gud mitt gåfvobref?

Så vet jag, själ, hvarför du vingen sträcker
Alltjemt till flygt mot sådan luftig ban.
O, du är sommarnattens hvita svan,
Som tager jungfruhamn, när dagen bräcker.

Hvarför lider jag?

Jag känner dig, du gamle man, der går,
Och stöter med din krycka djupa spår;
Dig ock, du unge sven, hvars kinder glöda,
Men utaf grafvens färg, den rosenröda;
Jag känner dig, soldat, som sönderskjuten
Tror evigheter ligga i minuten,
Dig, stackars enka, vid din makes graf,
Dig, stackars arme, vid din nötta staf,
Och dig, som gräfver i den helga skrift,
När döden gräfver på din egen grift;
Jag känner er, ej till person och namn,
Men frågan, gömd i eder dystra famn
Och läst vid dagsljus i de bleka drag:
O, Gud barmhertig, hvarför lider jag?

Du natt, som öm och god mot helsans söner
Till ro dem söfver i din mjuka famn
Och fångar barnets medvetlösa böner
Och jungfruns hviskningar af älskadt namn;
Som svalka skänker åt de brända ängar
Och sållar fruktsam dagg kring dödens sängar,
Hvi är du, säg, så grym, så fruktansvärd
För hvarje varelse af plågan tärd?
Du som af jordens söner blifvit höjd
Bevingad till serafers helga fröjd,
Hvi ger du vapen åt förnekarhopen?
Hvi eldar du med nya plågor ropen,
Som under långsam, bitter midnattsvaka
De arma menskosjälur våldsamt skaka,
De gälla ropen: O, du fins ej, Gud,
Om du är döf för mina ångestljud.

Hvad! Fins han icke? — Förr än bergen voro
Och jord och verldar funnos, lefde Gud,
Och på hans herskarvink seraffer foro
I ändlöshetens rymd med Herrans bud;
När morgonstjernor sågo dagen först,
De jublade hans namn åt fjerran trakter,
Det döda Intet brann af livvets törst,
Och i hans glans sig sola alltets magter.

Ja, upprorsandar till hans lof bevekas,
Ty fans ej Gud, han kunde ej förnekas.

Hvi lyfter du ej slöjan då från tingen?
Hvi har du lagt ett tvifvelfrö i allt?
Hvi såg du ej i nåd från stjerneringen
Till bedjaren, som här i tårar smalt?
Så frågar jag och mina lemmar ryta,
Snart vill ett under till att jag skall tro,
Ty lidandenas furier sönderbryta
Bit efter bit af andens himlabro.

Var stilla, själ, som skälfver under Gud!
Från arla evighet han hört ditt ljud,
Från arla evighet han gjort sitt under.
Hans milda nåd beskär dig mellanstunder,
Då vågen sjunker från din heta tinning,
Då du kan se med klarare besinning
Omkring uti de töckenstängda rum,
Som bilda skapelsens mysterium.
Du ser att smärtan renar. — »Blott historia!
Jag vet» — du svarar — »att den ock förbittrar!»
Nej, den som tränger genom får dess gloria,
Den rena frid, som uti botten glittrar.

Du söker trösten *utom*, sök den *inom*!
Den bor i smärtans djup, som Gud i Hinnom!
Mörk vägen slingrar in i svarta fjellet,
Men ditt blir guldets, håll blott ut till stället.

Tro mig, du vandrare, som pröfvad lider,
Din väg allen' är menskoanden värdig;
En seger vinner han hvar tum han skrider
Och genom sår och segrar blir han härdig.
De nådesmulor hopen trampar ned,
Dem kysser han och tager ödmjukt med;
Och under bördan visar han för alla,
Hur djupt en själ kan böjas och ej falla,
Ja, huru qvalet sjelft en grundton har
Af tacksamhet emot vår Gud och Far.

Och se, förunderliga syn, men sann,
Det måtte gömma sig en blix i plågan!
Hon vinner hjertan, se — hon tänder an
I varelsernas bröst den bästa lågan.
Der springer *trögheten* med skolpojksfart,
Och *liknöjdheten* brinner uppenbart.
En fattig Lazarus med döden kämpar,
Men kloksint Martha hårda kudden lämpar

Och öm Maria spanar hoppfullt än,
Om ej han nalkas, vännen, Frälsaren!
Så smärtans barn, lik facklan, tärs men lyser
Och blottar allt det guld hans granskap hyser.

Se dig omkring, du offerkrönta själ!
Är du den ende, som går fram att blöda?
Ransaka lefvande, ransaka döda
Från kejsare och drott till biltog träl!
Ja, blicka in uti naturens gömma,
Der allt du menat fridfullt le och drömma,
Hvad fador rullas upp inför din syn,
Från mullens sand allt in i himlaskyn!
Den stackars flugan uti spindelns garn,
Värnlösa lammet under björnens ramar,
I hökens klor det rifna sparfvebarn
Och späd gazell, som jätteboan kramar,
Allt, allt som lider utan ord och ljud —
Ha de ej böneblickar sändt till Gud?

O, morgondagg, som öfver skogen droppar,
Som på ett slagfält dina tårar sila,
Der hvitklädd måne svept de slagnes kroppar
Och arlastunden bringar vapenhvila;

Och koren klingar ifrån gran och alm
Och ändar osedt krig med glädjepsalm.
Men fastän solen allting feja låtit,
Det syns på träden alla, att de gråtit.

Hvad! Skulle allting lida — men ej jag?
Jag vara konung, men ej i det största?
Ack, se de goda äro just de första
Att lyda villigt denna offerlag.
De lida mest — det säges med förfäran.
Ja, det är tyngden, men är också äran.
Jag är ej god, om icke jag vill lida,
Jag är ej kämpe, om jag ej vill strida,
Men den, som lidit mest, han älskar mest
Och kärleken är smärtans segerfest.

Så du har lärt oss, helige profet,
Allskapelsens förunderliga blomma,
För änglarne en lysten hemlighet,
Men ljufligt sarondblomster för de fromma.
Att du var ren, oskyldig, god och sann,
Det krönte dig till lidandenas man;
Först när du stod vid lidandenas gåta,
Du, störst i kärlek, kunde allt förlåta.

Uppå ditt kors för evigt skrifvet står:
Blott den som lider till fullkomning går.

Så gå, du skapelse, din tunga stig,
Din sorgestig allt närmare fulländning.
För hvarje steg du tager öker sig
Ditt släktes smärta med sin hemska spänning.
Allt finare de nerver väfvas ut,
Som skola kämpa plågorna till slut,
Men desto finare blir andens skick
Och säkrare hans uppåt höjda blick,
Tills fullt han ser, att ur hans faders källa,
Ur evig kärlek, alla qval framqvälla.
O, mensklighet, fritt må din sorg du klaga,
Men, glöm ej, hon just är *triumfens* saga;
Ju mera lidandet din ande skär,
Dess högre väsen vet du, att du är.

Inför måne och stjernor.

Jag alltid älskat högt det underbara,
— Hvad är den kärlek vi i allt förstå? —
Derför jag trår till er, I stjernor klara,
Derför min liffärg är det evigt blå.
Men menskotanken, när han upp vill stiga,
Af frågor tynges mot det ändeliga,
Som, när mot solens land kondoren svingar,
De trötta svalor klänga vid hans vingar.

Du trötta måne — tänkte jag en natt
Då blek han hängde öfver sjön och drömde
Som om i tankarna sin gång han glömde —
Hvarför har Skaparn dig i rymden satt?
Är du en motvigt blott, som tyngden kräfver?
Männ utan dig ur banan allt sig häfver

Och millioner verldar plötsligt stupa,
Ett rymdens Niagara i det djupa?
Man säger, att du är en slocknad brand,
En evig spillra på tillvarons strand.
Om fjell du har med evigt ishvit topp,
Hvem stiger jublande af fröjd dit opp
Att deras rena, fria luftdrag andas?
Om dalar sänka sig till deras rot,
När sätter lifvet dit sin varma fot,
Att blommor födas, ljumma dofter blandas?
O, om en fågel blott sin klara ton
Ur dina öde regioner höjde;
Om blott en fjäril i din kalla zon
En enda dag sitt unga lif fördröjde;
Om du fick skäras af en mödans son,
Så alla dina hårda porer blödde;
Fick lemna fliten dina fjell till lån
Och hvarje tufva åt en arm, som rödde;
Om du fick öppna som en moder öm
Din tysta jord åt slocknad menskodröm:
Då stode klart i dina strålar skrifvet
Att hvarest ljuset bor, der ock bor lifvet.
Nu är du blott ett lik i stelnad glans,
Som vittne bär att skönhet är en villa,
Och att de dödliga sin tro förspilla
Uppå en verklighet, som aldrig fans.

Och I, kristallbloss uti rymdens riken,
I qvicka stjernor, kanske sista fliken
Af Skaparns mantel — o, hvi språken I
Om dolda evigheters poesi?
Hvad sägen I oss då? Jag väl förstår
Boetiens yngling uti Hellas' vår
Att bortom denna här af gnisterstrålar
Och bortom denna sal med silfverskålar,
Från hvilka perlor droppade ibland,
Han tänkte sig de härligaste fester,
Der gudomen var värd och gudar gäster
I fröjdfull lek bak ändlighetens rand...
Men tidens nye son med nya frågor
Ser tankfull upp mot samma stjernelågor:
Månn dessa ljusa punkter utan tal
Ej äro verldar mättade af qual?
Månn icke der som här bo gråt och klagan,
Den tunga kampen och den hårda agan?
Och mången själ, som i förtviflans strider
Med tåligt sinne intill döden lider?
O, om den ena verldens klagan nådde
Utöfver gränsen af den andras sfer,
Hvem lefde en sekund mer? hvem förmådde?
Men säkra murar vakta der som här,
Och ännu ingen kunnat djerf förråda
De tysta qual, som andra solar skåda.

Men hvarför — frågar jag — all denna prakt,
Då allt derofvan är som här elände?
Var det blott för att dölja dödens magt
Du skimmerslöjan öfver verldar spände?
Då ljuga dessa eterklara hvalf,
Hvar enda stråle som i natten skalf,
Då är verldsalltet blott förgängelse,
Omätligheten sjelf ett fängelse
Och stjernsystemerna ett fasans gissel,
Svängdt under millioner suckars gnissel,
Och verldens lif ett enda klagoljud,
Men jag — ett offer, större än min Gud.

På knä, min tanke, o, se upp, mitt öga!
Ty ljuset *växer* genom himlar höga.
Om det fins smärtor, hvarom du ej vet,
Så eger glädjen ock sin hemlighet.
Om det fins hjertefröjd i jordedalar,
Hvarför ej ock i fjerran etersalar;
Ty jorden tistel bär, men också palm,
Och alltets grundton är en jubelsalm.
Men skimmerslöjan, hvare qvalet väfves,
Hon ljuger ej, hon är ett löfte skönt,
Att *allt* skall klädas uti ljust och grönt
Och att min aning icke är förgäfves.

Hvi tog du mina små?

Barmhertige! hvi tog du mina små?
Det är en moder, som dig spørjer så.
Så dag som natt jag stafvar på den frågan,
Men hvarje tanke gjuter fart i lågan,
Och ögat stirrar uppåt oafvändt.
Min hela inre verld, lik ett förbrändt,
Ett kolnadt fält, som icke mer kan grönska,
Har intet mer att tro, ej mer att önska.
Du ett barn tog; jag böjde mig, men skälfde.
Det andra; namnlös ångest i mig hvälfde.
Men när du outgrundlig tog mitt sista
Min tro jag lade ock i barnets kista.
Mitt eget lif nu hänger på ditt svar:
Hvi tog du mina små, min Gud, min far?

Du mycket gaf; men, ack, du tog än mer.
I evighet jag hennes ögon ser,
Min lilla Majas stora, eterklara,
Af oskuld fulla och så underbara.
Det sägs, att lögnen eger mycken magt
Att menskors tro och tankar utransaka,
Men denna barnablick, på ständig vakt,
Till dolda djup fann hjertevägen raka,
Dök som en solglimt ner i minsta vrå,
Dit ej min egen tanke dristat gå
Och stälde till så underligt derinne,
Att helt beklämd jag blef i klarnadt sinne.
Var något utaf himlen i din blick?
Det vet jag ej, blott att jag ville drömma
Om andra verldars underbara skick
Och jordens sorg i dessa strålar glömma.
Då tycktes mig, att köttets bojor gled
Från själen af och att en menskobil
Steg ur mitt väsen fram, så ren och mild,
Att himlens änglar om hans kärlek stredo.
Jag kände mig så god, så ren; då hände,
Att heta droppar mina kinder brände
Och att jag famnen sträckte som till bön
Emot en annan verld, mer ljus och skön.

Min Gud! Jag vet ju att din verld är stor,
Att för hvar droppe som i hafvet rinner,
I rummets ocean ett verldsklot brinner,
En jord som vår, der lif och anda bor.
Hvad är då jag, att mig du skulle höra,
En varelse från dina minsta verldar?
Af lagar bunden har du stängt ditt öra
För hvarje rop ur lifvets klagohärdar.
Hvad vore väl ditt ljusa galleri,
Stjerndiademet kring den Högstes panna,
I fall med rena andars hosianna
Sig höjde tusen verldars olycksskri?
Om hvarje mask på morgonstjernen krälar
Sin suck inmängde hos de frälsta själar,
Om hvarje fågel på Orions bälte
Inför den evige i klagan smälte,
Om hvarje mor från universums kanter
Med tårar staplade mot himlens branter?
Nej, Herre, det i tvifvel skulle ställa
Din egen salighet — din skaparkälla.

Du såg mig ej, när uti långsam natt
Jag sakta smög till hennes bädd, den hvita,
Der lif och död om späda dragen slita;
Du såg mig ej, der bäfvande jag satt

Och lyssnade med hämmad andedrägt
Till hjertats slag och hennes läppars flägt.
Men uret knäpte tungt och månen skred
Tum efter tum längs draperiet ned,
Och mina tankar, matta strålar like,
Förlora sig i ovisshetens rike.

Hur skön hon skulle bli! Men ren och fri,
Med höga tankar öfver lifvets öden,
Med sinneslugn och mod i sjelfva döden
Och hjertat fromt förutan fromleri.
Den unga känslan skulle flöda varm
Och hemta näring ur naturens barm
Och fantasien sina vingslag sträcka
Från stoftets verld, så långt som himlar räcka,
Och korsets herre skänka fullviss tro,
Som bygger öfver svalgen bärstark bro.
Allt, allt hvad jag i bättre stunder tänkt,
Det skulle som en skörd bli henne skänkt.
För hvad jag felat, skulle hon bevaras,
Hvad väl jag gjort, åt hennes armar sparas,
Och Herren Gud mitt lif för grafven skona,
Tills hon stod hel och skön, min ålders krona.
Du såg mig ej — ty när jag vaknar opp,
Min ålders krona är — en liflös kropp.

Hvi skall en själ, så plundrad, längre lefva?
Skall jag hyenan lik bland grafvar trefva?
Skall jag, i hvarje sena sönderbruten,
Hvar fågel hata, som ej är vingskjuten,
Hvar moder håna, som i lyckligt tjäll
Åt sina ungar bäddar glad och säll,
Hvart barn jag möter helsa med ett skratt:
»Din tid är icke lång, min hjertes katt!»
Ja, jag ett vilddjur är, ty jag är mor:
Den känner ej naturn, som mig ej tror.

O, Gud, hvad är jag på för vilda spår!
Hvar är den klippa, der jag hvila får?
Den torfva, der jag gömmer mina små
Men har dem alla lefvande ändå?
Dit jag får komma och mig sätta neder,
I kära varelses, ännu hos eder
Och smeka moderligt de bleka dragen,
Som icke passa mer för jordedagen?
I skullen svara mig, om böner höras,
Om Han deruppe i sin ro får störas.

Man sagt i skapelsen med lif det slösas,
Att tusen lifsfrön ur dess brunnar ösas,

När blott ett enda skall slå rot och spira,
Det starkaste är gjordt att segern fira.
Du lömska tanke! Du är falsk profet,
Som mer om döden än om lifvet vet.
Du ljuger bort all mening ur det svaga,
Du plundrar döden på hans *inre* saga,
Och du gör Skaparn lik den gula skog,
Hvars alla vissna blad en stormvind tog.
O nej, o nej! Du lilla ört, som kröker
Ditt blad krampaktigt för en tidig frost
Och talet af mång tusen fallna öker,
Dig skaparhanden tog från helig post.
Om bara en atom af blomsterdoft
Du flägtat in i denna verld af stoft,
Förrän du sjönk i dödens allförening,
Så har du lefvat och ditt lif haft mening.
Om liten fjäril blott en enda dag
Mot solen lyft de guldbestänkta vingar,
Om, näktergal, din sång i lunden klingar
En enda natt med vemodsfullt behag;
Om du, o menskobarn, blott en minut
I detta dödens land har egt tillvara,
Så är bestämmelsen ej mer i fara
Och ingen plåna kan de fjäten ut.
När skaparn sagt en gång sitt stolta: blif!
Så vet han platsen för sin viljas lif.

Ack, ega vi kanske vår hvilopunkt
Mer än vi ana det i eget bröst?
Djupt under skummig våg går hafvet lugnt;
Djupt under vågors skum den stilla röst,
Som tingen uti evigt ljus förklarar
Och evig faders hjerta uppenbarar.
Den talar mildt till vandraren på fälten,
Som dödstrött blickar upp mot stjernetälten;
Den hviskar sakta i den gamles öra
När tunga tankar vilja sömnen störa;
Den sållar fridsord öfver hårda strider,
En säker vän, när det till qvälldags lider...
O dig jag lyssnar till, du helga stämma;
Mitt väsens grundton, du skall sorgen hämma.

Kortsynta menskobarn — så rösten talar —
Lär dig en gång se bort från tid och rum!
Blott evigheten evig själ hugsvalar,
Blott hon har nådens evangelium.
Hvi flyger tanken öfver gränser alla,
Om ej uti sin flygt han söker Gud?
Och hvad är fantasin? Hans eget bud
Att Honom ur hans himmel nederkalla.
Sorg glimmar väl uti hvarenda stjerna —
Af verldar flätas Skaparns törnekrans —

Men evig glädje heter tingens kärna,
Och tåren, lyft mot solen står i glans.
I salighet förvandlas tingens quidan,
När Gud skall se till verldarnes förbidan.

Men du, o moder, res dig ur ditt fall!
Hvad! Om ditt barn till trots för visdom all
Ur dina spenar sugit blott det gift,
Som unga själar skulle lagt i grift?
Om dina små blott andats in den lust,
Som trår i dig till jordens unkna must?
Om halft begrafna lidelser stått opp
I denna fina, marmorlika kropp?
Om desse själar, danade för ljuset,
Blott söge mörkret in ur jorderuset?
Hvad! Om en dag du skulle himlen bedt
Att aldrig han ett enda barn dig gett,
När deras vingar, fläckade och brände,
Ej kunde någonsin till flygt bli spände,
Och intet vatten, inga moderstårar
Dem kunde återge sin renhets vårar?
Hvad! Om allsmächtig Gud den kedja sprängde
Af ärfda synder, lidelser och qual,
Som vägen för hans egen bana stängde,
Och frälste så ofödda sjäalars tal?

Ty hvad är tid och framtid inför Herran?
Ofödda slägten för hans anlet leka,
Ofödda barnasjälur honom smeka,
Kring honom trängas lif ur djupens fjerran
Och alla i ett evigt sammanhang,
Men allt som hindrar han ur banan tvang.
O, kanske fattades i någon trakt
Af härlighetens vida regioner
En barnastämma inför dina throner,
Ett barnaanlet i din himlaprakt:
O tag dem, Fader, tag dem alla då!
Behåll inför dig mina sälla små!
Der skola nu de veckla ut sin knopp,
Som här bland dimmor ej fick skjuta opp;
Der skola unga själarna slå ut
I lifvets fågrings dag med hvar minut;
Och när jag sjelf en gång min boja spränger
Och genom skuggorna mot målet tränger,
De skola komma, vuxna, till mitt möte
Och falla jublande i moderns sköte
Och visa mig den långa färdevägen
Som här jag letade så trött, men trägen,
Der framåt ilar utaf barn en sky,
De der från jordens sorgedalar fly.

Öfver gränsen.

Hom med mig, yngling, sorgernas jonglör,
Om du har mod att vandra allvarsfärden!
Säg, har du någonsin stått utanför
Den skumma porten till den andra världen?
Sett lifvet fladdra uti dragen bleka,
Sett änglar i de hvita linier leka,
Allt under det förgängelsen har gjort
Sitt tysta verk, så som hon måst och bort?
Då har du tänkt kanske: »Hvad är då döden?
Hur underbar den stora, sista nöden!»

Hvad är att dö? — Är det att utan sans
Af plågan kramad andas ut sin själ?

Se jord och himmel smälta i en dans
För yra blickar med ett slutfarväl?
Är det att alla egodelar mista
Och bäddas neder i den släta kista?
Att ifrån lifvets höjder plötsligt stupa
Med eller mot sin vilja i det djupa?
Att långsamt vissna som ett gräs i skogen?
Att störta som en usel kamp för plogen?
Nej, det är icke döden, blott en sida
Utaf hans mörka väsen: den, att lida.
Men döden sjelf förstår du ej, med mindre
Du märker att han sker uti det inre.
O, visste menskan bara *hvad* han vore,
Hon ej så lätt med hemligheten fore.

Derför jag prisar ej det mod, som kastar
Sitt lif bekymmerslöst i dödens svalg;
Jag prisar ej soldaten i batalj,
Som blott för äran in i kulregn hastar;
Ej älskarn, som i rusigt kärleksnit
Från alpens klippbrant hemtar Ädelhvit;
Och ej skeppsbruten man, som på Atlanten
Åt lilla fröken afstår sista kanten.
Du säge icke: slikt är poesi!
Det är allena ett fantastiskt skimmer

Och på sin höjd ett sjelfbedrägeri
Med intets tomhet under ytans glimmer.
Blott den som lifvets värde fullt förstått
Har ej med dödsprocessen fullt så brådt:
Ty säkert är: Hvad här blir oafslutadt,
Ej lätt blir från tillräkningen afprutadt.
Stort vara skall det mål, som lifvet kräfver,
Allt menskligt stort med egna händer gräfver
Sin kämpes graf, men — vågar du det neka? —
Blott barn och vilddjur öfver grafvar *leka*.

Men nu, I dödlige, jag ömkar eder!
Ty i årtusen döden gått sin gång
Och mejat obarmhertigt edra leder
Och kören höjt kring högarne sin sång,
Och slägte efter slägte samlats hop —
Här halp ej bön, här halp ej klagorop —
Och likväl, menniska, i all förfäran
Du än ej konsten lärt att dö — med äran;
Du än ej lärt att det är blott ingressen,
Som du är van att nämna dödsprocessen.

Förstår du den, du elfvebarn, som dansar
Förbi salongens speglar med en nick;

Du såg i fönstret nyss de hvita kransar,
De skola kranza snart din Brustna blick.
Förstår du hvad det är att dansa ut
I evig tystnads sal, som ej har slut?
Att spegla själens hemligaste drag
I evighetens klara sannings dag?

Förstår du den, du tviflare på allt
Som tröstlös frågar blott för att få snärja,
Som ser på tingens gång så stoiskt kallt,
Fast lågor i ditt väsens schakter härja?
Du känner plågan i din murkna kropp:
För dig att dö — det är att lösas opp
I molekulers mängd och det allena. —
Men hvar blir det, som mägtat dem förena?

Förstår du konsten, du som utan tankar
Med kyligt hjerta på din grafbrädd vankar?
Som halft motvilligt ser hur visarn skrider
Och hör slagverket kläppa aftontider.
Som halfdöd ännu sneglar åt en fest?
Och du, min son, dödströtte arbetshäst,
Till jorden böjd så djupt, att himlen skymmes —
Förstån I, menskor, hvad i döden rymmes?

Att dö är ej att plågas. — Plågan är
Den trånga, rysansvärda ingångsporten,
Men innanföre är den stilla orten,
Der tyst sig löser lefnadens mystèr,
Der mellan Gud och menskan ensamt handlas
Och stoftet måste, rördt af Gud, förvandlas.

Min Gud, min fader! Äfven jag skall gå
Igenom qvalens port och ensam vara
Det helga ögonblick, det underbara,
Då fram jag sväfvar mellan verldar två.
Ej når mig längre dofva menskobruset,
Ej ser mitt öga längre himlaljuset,
Ej maka eller barn, ej slägt, ej vänner,
Mig intet jordiskt når, jag ingen känner,
Men evighetens tystnad sänker sig
Och stjernlös natt utöfver rumlös stig,
Ty mörkt är allt som i den djupa elf:
O Gud var med mig, då jag blir — mig sjelf.

Jag gerna räknas vill för fullgod kristen
I ärlig vandel och i ödmjuk tro,
Men här bekänner jag den svåra bristen:
Hon svigtar nu, min andes tankebro.

Jag vet, min kropp ju är i dödens domning,
Men hvar är jag? Är jag en skugga blott?
Har re'n jag hunnit saliges fullkomning?
Har jag till smärtans skumma boning gått?
Jag vet, det hänger ju en töckenslöja
Utöfver tid och graf och allt bortom;
Dess mer jag tvingas mot förhänget dröja,
Der hvarje skuggning tyckes hviska: kom!
Det hjälper ej, att anden blir så trött,
Att stackars hjernan känner sig förnött.
Är skriftens dunkel här en tyst förmaning?
Men har ej Gud bevingat ock min aning?
O, han förlåter nog ett barn, som irrar
På dunkel väg, när det mot hemmet stirrar!

Ty kropp och själ — så är min blyga mening —
På jorden egt så innerlig förening
Af skaparhanden sammangjutna fast,
Att de ej skiljas åt med ljungeldshast.
Ty långsamt bildas andens mjuka form,
Så också döden fått sin egen norm
Och långsamt, omärkbart är det farväl,
Som bjuds åt kroppen af en mogen själ;
Vår födsel lik, den underbara handling,
Är ock för visst mysteriet: förvandling.

O, du som tröttnat vid din tunga dag
Och ej vill bida tåligt din förlossning!
Tro ej, att du blir fri från smärtans lag
Med hjertats borrhande, med hjernans krossning.
Hvad! Om du skulle famla kring det lik,
Der qvalda själen hade nyss sin boning?
Men saknar tunga för ett smärtans skrik
Och öra för ett ord utaf försoning?
Hvad! Om dig följde in i dunkel dimma
Hvar törnetanke från din sista timma,
Dertill din egen spöklika gestalt, —
Helt visst ditt mördaruppsåt förr gjort halt.

Men dig förstår jag väl, du själ som längtar
Att målet hinna efter jordens qval,
Som efter evig sannings klarhet trängtar
Från bidandet i tviflens sorgedal;
Som efter tunga strider åtrår palmen
Och sjunga vill med helgon segerpsalmen;
O, jag förstår, att du med helig bäfvan
Skall brista ut: min Gud, är jag bedragen?
Är ej i döden slut all jordesträfvan?
De heta tårarne och tunga slagen?
Skall jag i fjerran rymder vandra än
Till dess jag hunnit har fullkomningen?

O, fader, det jag *kan* ej, *vill* ej tro,
När här jag går, jag vill ha evig ro.

Men säg, om Han så ville, ljusets Far? —
Är det för vinning som du tjenat har? —
Var tröst dock, ande! Fast din väg är lång,
Den går ifrån en klarhet till den andra.
Ty evighetens lag vet ej af språng
Du mogna skall, der uppåt du skall vandra. —
Och Han, som skapat paradiset och vårar,
Skall säkert torka alla smärtans tårar
Och gifva hvar och en af sina söner
Hvad varmast han har bedt i sina böner.
Så verksamhet och hvila vexla om
För den som renad utur döden kom;
Ty som du varit i din dödsminut,
På evighetens fält du träder ut.
Eoners tuktan dig hemsöka skall,
Som blifvit vrak i jordeböljers svall,
Men trofast kämpe sonen sjelf hugsvalar
Och leder in i nya verkningssalar.

Evighetens dom.

ångarfurste, som landsflygtig steg
Ned i skuggors underfulla rike,
Törneskogar såg förutan like,
Dömda släktens blodbestänkta teg;
Hörde underjordens stora vatten
Sorla med oändligt ve i natten,
Såg af outsläcklig längtan tärde
Forntidsverldens ädle, tappre, lärde —
Jag vill glänta litet på den dörr,
Der du segervan instigit förr;
Ej med dig att dela segerglansen,
Ej ur dödens schakt eröfra kransen,
Men att skåda, om i nattens kretsar
Qvalet lika skarpt sin udd tillspetsar,
Eller om ur evig Faders råd
Genom mörkrets fador ljunget — nåd.

I den gamla kristna läroboken,
Der man ej var rädd för tanke-oken,
Lärdes konfirmanden att de döde
Genast hinna till sitt sista öde.
Ej min tanke just, men hjertat böjligt
Och barmhertigt hviskade: omöjligt!
Hvad jag kände som en yngling redan,
Öfvertygelse har blifvit sedan;
Och jag märker såsom myndig kristen:
Ej hos mig, men boken var nog bristen.

Men hvar dväljens I då nu, miljoner
Varelser, som trampat denna jord,
Barn af skilda tidevarf och zoner
Från Allmaktens första skaparord?
Mensklighetens fader, i hvars hjerna
Skaparn först odödlig ande göt;
Moder, du som svag, men trotsig bröt
Lagen, som vår sällhet skulle värna;
Kain, du som öppnat första grafven;
Unge Abel, död på helig mark;
Fromme Loth med hand om vandringsstafven;
Abraham, de trogues patriark;
Säg, hvar dväljens I och hvar med eder
De som sand oräkneliga leder,

I, som slumren på de stora slätter
Under heligt Babels siarnätter,
I på hvilkas aska Faraoner
Reste nu förbrända gudatroner,
I, som dömt Sokrat, afgudat Plato,
Persien sprängt och kysste Rom,
Ädle Schipio, jernhårde Cato,
Väktare af statens helgedom,
Och Pilatus, tvifvelsjuke domarn,
Kaifas, — du som sist skall finna nåd —
Julianus, hemligkristne romarn,
Och Justiniani höga råd,
Lefven I ännu i skuggans länder,
Famlande i tid- och rumlös sfer?
Jättefolk kring Rhens och Donaus stränder,
Missionärer och korsfararhär,
Svage Henrik, starke Hildebrand,
Gamle, ärorike Barbarossa,
Munk, som kejsarmagt ej kunde krossa,
Fromme Mårten med Guds ord i hand,
Gustaf Adolf, ljuse frihetshjelte,
Som bar sanning i ditt segerbälte,
Och I alle, dygdige som onde,
Herreman och träl som prest och bonde,
Hvilka andats några år i verlden
Och se'n gjort den kända, tysta färden,

O, hvar dväljs du, räknelösa skara,
Hvar är nu ditt kroppafklädda vara?

O, jag skådar för min andes öga
Stora själatåget skrida fram,
Hvarje varelse dock ändrad föga,
Se'n han trampade i tidens dam.
Alexander än för stordåd lågar
Och oraklet i sin skuggverld frågar,
Ajax kör ännu de hvita skimlar,
Plato mäter ännu tankehimlar,
Och Jesaias spanar än i skyn
Utaf evig frid en framtidssyn,
Medan Daniel tecknar upp konturen
Af de fyra välbekanta djuren
Och i skuggningarne bortom månen
Ser på himlens skyar menskosonen.
Men Pilatus än med sällsam blandning
I sin stämman spørjer: hvad är sanning?
Kaifas än i fariseers kör
Stönar: det är nyttigt att han dör. —

Ty hvad mäktigt som oss här besjälats,
Dåd och tankar, hvareli menskan trälats,

Snillelek, som gnistrat yr och djerf,
Företag af lycka, af förderf
Dunsta icke hän med sucken sista,
Multna ej med kroppen i vår kista;
Ty hvad anden till sitt eget gjort,
Följer honom till den stilla ort,
Der han, fångne Richard lik, begrundar
Tingens gång — tills domedagen stundar.

Ty den dag, som heliga profeter
Skådade i blixtomstrålad syn,
Domens dag, med nya evigheter,
Ljunga skall en gång ur himlaskyn.
Då de grunder fasta skola skälfva,
Stjernehärlarne i blod sig hvälfva,
Sol och måne sina färger mista,
Djupen öppna sig och bergen brista,
Och allt skapadt, som en form har haft,
Måste lyda sin upplösningskraft.

Ty natur och menska aldrig skiljas.
Skapade en gång af samma viljas
Outgrundeliga herrskarbud,
Båda ha sin djupa grund i Gud.

Ingen af dem lefver lifvet ensamt,
Hvarje framsteg tages ut gemensamt,
Om ock menskan spelar hufvudrôle.
Samma trånad dem i djupet bränner,
Samma vemodsnät kring dem sig spänner,
Och det eviga är begges mål;
Begge långsamt mot förklaring stiga,
Begge löften ha odödeliga,
Och på domens dag de gå tillsamman
In uti den stora reningsflamman.

Men, o Evige, hvi har du velat
Dit förlänga ovisshetens qual?
Ser du ej, att varelses, som felat,
Trängta innerligt till tuktans dal?
Att martyrerna, som mägtat vaka,
Längta nu att dina himlar smaka?
Hvi fördröja då den morgonväkt,
Som skall döma hela jordens slägt?
Är det, Herre, för *din äras* skull,
Att ditt helga majestät förkunna
Som ur stjernsystem till aska brunna
Du framljungar domen underfull?
Att oräkneliga andemagter
Utur himladjupens sista trakter

Och serafernas ändlösa kedja
Skola se ditt välde och tillbedja?
Nej, Allsmäktige, ditt lof ju glimmar,
Minsta droppe på en skykant simmar,
Och din storhet dväljes i det strå,
Som det minsta perlregn faller på.
Ur oändeliga förrådshusen
Tog du leende en flock årtusen,
Sållade dem ned till menskosöner,
Nådigt svar på dina frommas böner,
Och när verdens timme runnit full,
Domedagen gryr — för *menskans* skull.

Ty först nu han färdig är, den spegel
Skaparn bygt sen millioner år,
Hvari allt, som eger Guds insegel,
Bilden af sitt väsen skåda får.
Ramen är af verldar utan tal,
Bygd till omätbar — en Kristusgloria;
Spegeldjupet är vår slägts historia
Med dess ära, njutningar och qual.
Ty först när den sista menskan andats
Sista sucken på utblommad jord
Och i Boken prentats hennes ord,
Kan till enhet varda allt som blandats.

Då jag skådar ej blott hvad jag var,
Hvad i lifvet jag har tänkt och ordat,
Hvad i gerningar jag här fullbordat
Från de första till de sista dar,
Men de följder alla hvar minut
Från hvarenda gerning runnit ut
Och fortplantat sig från led till led,
Till det sista menskoparet ned.
Så, fast jag af människorna glömmes,
Djupt i deras eget lif jag gömmes.

.

Du som i profeters helga namn
Himmelens och hjertats gudom krossar,
Sliter tron utur de svages famn,
Släcker hvarje nådens ljus, som blossar,
Bräcker mannaviljans unga mod,
Dryper bitter sorg i tidens blod,
Aktar icke, att det går som arf
Genom än ofödda tidehvarf,
Du skall, kom i håg, till ansvar stå
Ej i dag, i morgon eller så,
Men när sista hjertesåret blödt,
När den siste tviflarn ångstfullt dött,
Herrans spegel bilden gifva skall
Af dig sjelf och af din gerning all.

O, min Gud, när *jag* en gång skall blicka
I din spegel in, omutligt klar,
Mörka bilder skall mot mig han skicka
Från den hjerteverld min egen var.
Djup som jag ej anat, blottar han;
Slägten jag ej sett, mig klaga an;
Såsom städer under lavan gömda
Ligga mina verk afbrutna, glömda.
Tron jag skröt af, var en tom inbillning,
Kärleken min fantasi förvildning,
Hoppet, som jag andra ymnigt skänkte,
Var blott ord som gnistrade och blänkte,
Och den bön på mina läppar brann
I en rök af tvifvel strax försvann.
Fäll, o evig glömska, fäll ditt segel,
Hölj i natt rättfärdighetens spegel!

Glömska! Evig natt! — Nej heldre bot
Genom evigheter tar jag mot.
Ty den själ, som har det högsta anat
Kan ej mer i intets famn förgås,
Och af den, oroligt uppåt spanat,
Helga målet skall omsider nås.
Måste ock i nya qual jag vandra
Uti tidehvarf med fjerran gränser,

Evige, din lag jag ej skall klandra,
Blott i fjerran dunklet stjernan glänser,
Som skall leda trötte vandrarns stig,
Menskoson, ännu en gång till dig. —

Så skall ske, det känner jag så visst
Som på jorden känd är Herren Krist.
Högt jag vördar dig, ortodoxi,
Som är mån om helga sanningsläran,
Dock emellanåt jag gör mig fri,
När ditt famntag vållar mig förfäran,
När vid evigt dömdas klagoskri
Du ur frälsarkronan sliter — äran.

Ty jag vet, att så har Han ju sagt,
Som i dödens riken eger magt:
*»Hvad I gjort de minsta mina bröder,
Menskobarn, det hafven I gjort mig.»*
Ser du, hur hans frälsaranlet glöder
Än i dödens dalar emot dig?
»Hvad I mina minsta bröder gjort!»
Ljude det med fröjd till fjerran ort
Öfver länderna och öfver hafven,
Ned i fångelserna, ned i grafven.

Flyge hän till jordens sista rum
Detta nådens evangelium,
Att *barmhertighetens* djupa lag
Fria, fälla skall på Herrens dag.

Du som aldrig sett en skymt af ljuset,
Född i synd och utaf hunger tård;
Du som kastats viljelös i bruset
Af motsägelsernas vreda verld;
Du som tanklös lefvat lik en hedning
Och ryckts hädan utan full beredning,
I otaliga märglösa leder,
Icke väntar saligheten eder,
Men ej heller evigt qual och ve
För ett jordelifs förseelse.

O, Allsmäktige, haf tack att så
Du har länkat menskobarnens öden,
Att de ännu länge efter döden
På barmhertigheten hoppas få.
Väl jag vet, att själar skola stånda
Mången bitter, outhärdlig vända,
Att din eld skall genom hjertan svida
Och oändlig själ oändligt lida;

Ty den spegel, som lär anden känna
Sina mörka drag, skall också bränna;
Men jag vet också, att sista skyn
Brista skall en gång för andens syn
Och min varelse, ur qvalet frälsad,
Utaf länge skilda vänner helsad,
Sluta mödosamma lärospånen,
Hinna målet, finna menskosonen.

Det stora Okända.

1. *Långt, långt i fjerran — på andra sidan mörka skogar och djupa vatten, tysta öknar och isglimrande fjell låg det palats, hvarom tidens söner i många slägtled talat med hvarann.*

2. *Ingen visste hvar det fans, ingen sökte det heller; man kallade det endast Det stora Okända.*

3. *Det var omgjordadt af oöfverskådliga murar; tyst och lugn gick floden nedanför; stjernorna glittrade som en silfverring öfver de spetsiga tornen. Och ur de bågiga fönstren glimmade strålar, som när solen leker med en brännspegel.*

4. *Nedanför muren stod en gammal man bredvid en packåsna. Likt granarnas snöiga barr var hans*

hår; hans ena hand hvilade på den späckade renseln; med den andra strök han de böljande skäggvågorna.

5. »Jag är framme vid målet — jag har funnit *Det Okända*» var hans segerstolta tanke. Hvar är nu porten, att jag må klappa och man låter upp för mig.

6. Den gamle tog sin åsna vid betslet och vandrade utmed den långa cirkelformiga muren. Tre nätter och tre dagar, långa som årtusen, vandrade han så. Men ingen port stod att finna.

7. Åter vandrade han ett hvarf kring muren. Nu tycktes honom muren ännu längre, och vandringen tog nio dagar och nio nätter, långa som årtusen. Men ingen port syntes.

8. — Vid den eviga sanningen! Hvar äro då mina ögon? ropade den gamle förgrymmad, satte sig på sin mulåsna och red i sträck kring muren för tredje gången. Denna tycktes honom nu än större, och färden tog nio gånger nio dagar och nätter, långa som årtusen. Då stod den gamle åter på sin första plats.

9. — Är min långa färd förgäfvad? talte han vid sig sjelf och det dallrade sällsamt i ögonen. Men förtviflad samlade han sina sista krafter och ropade så att det genljöd i de tysta klyftorna: *Halloh! det är en vandrare som vill in!*

10. När ekot böljat ut i fjerran, ljöd en röst stilla, allvarlig: *Främling! Hur kom du hit?*

11. — På mitt skepp öfver hafvet, på min kamel genom öknen, på min åsna mellan fjellen.

12. — Hvem har visat dig väg!

13. — Böckerna, som jag läste; cirklarne, som jag ritade; mätesnören, som jag spände.

14. — Hvad söker du?

15. — Den stora hemligheten: Lifvets hemlighet. Jag har sökt henne dagar och nätter, från land till land — hos naturen och hos människorna. Öfverallt gled hon mig ur händerna, just när jag trodde mig hafva fångat henne. Här måste hon vara. Förbarma dig, eho du är, öfver en uttröttad ande.

16. Det var tyst. Minuterna runno med svindlande fart, ångsten pressade fram droppar öfver den gamles panna och bedjande sökte hans blickar höjden. Äntligen återtog den hemlighetsfulla rösten: Du skall få se lifvet!

17. Den gamle ville brista ut i en suck af tacksägelse, då rösten fortfar: Lemna ditt ök och stig fram, der Hundstjernans sista linie löper emot muren.

18. — Herre, skall jag lemna min kamrat, som delat mina favor, räddat mitt lif och aldrig tröttnat?

19. — Du älskade henne blott, emedan hon var dig nyttig. — Den gamle tog sin rensel, lemnade sin mulåsna och gick mot det håll, som blifvit honom anvisadt. Der stupade fjellväggen rakt ned i den tysta floden.

20. — *Kasta nu dina böcker, dina cirklar och dina snören i floden!*

21. — *Ve mig! Allt, som varit mitt ljus och min glädje! Hur kan man fordra så mycket?*

22. — *De komma aldrig innanför muren till Det stora Okända. Floden skall föra dem tillbaka till människorna.*

23. *Den gamle gaf dem en saknadens blick, men lät dem falla i det tysta djupet. —*

24. — *Lägg bort din staf, drag dina kläder af och lägg dig med ansigtet mot jorden!*

25. *Den gamle gjorde så, stilla och ödmjukt. Skälvvande af ovisshet lade han sig med ansigtet mot jorden. Då såg han en liten öppning i muren, hvilken dolts af slingrande växter, lagom stor för ett litet barn, men allt för trång att en vuxen människa skulle komma derigenom.*

26. — *Min Gud! min Gud! vore jag ett litet barn! tänkte den gamle och tårar föllo utefter hans kinder.*

27. — *Nu är du ett barn! ljud åter den hemlighetsfulla rösten. Och i detsamma vidgade sig öppningen, muren delade sig, och den gamle såg — hvad? ...*

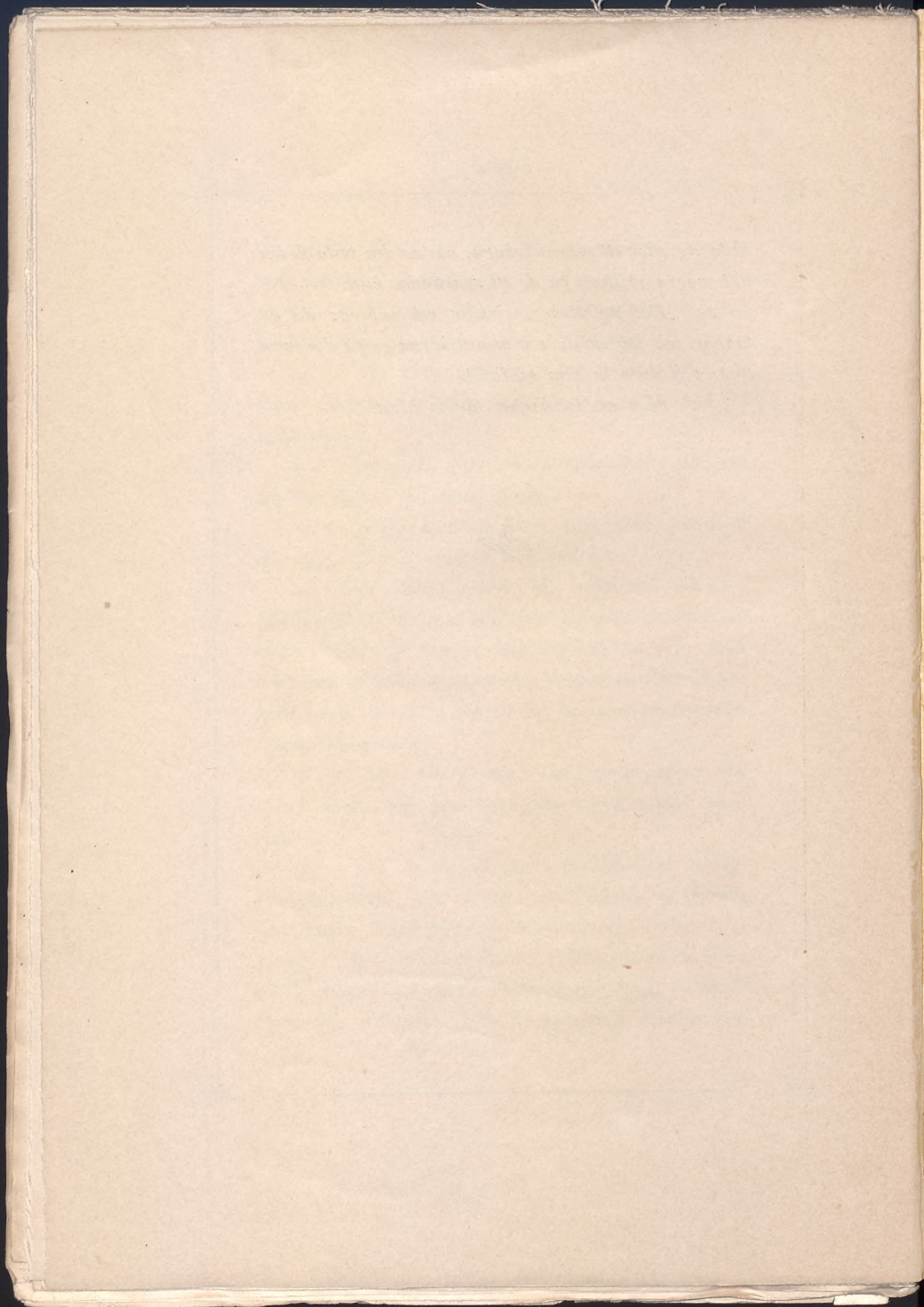
28. *Muren slöt sig ljudlöst. Men på andra sidan mörka skogar och djupa vatten ligger ännu palatset: Det stora Okända. För hvarje gång dess murar*

*sluta sig efter ett människobarn, kastar den tysta floden
upp några spillror på de eftervarandes kust.*

*29. Det är böcker, cirklar och snören; det är
tankar och spörsmål; och människorna gripa dem med
lust; och de nöta dem med flit.*

30. Men endast barnet får se lifvet.

1001851375

Pris:
1 kr. 50 öre.